

ภาคผนวก

Prince of Songkla University
Pattani Campus

ภาคผนวก ก

หนังสือขอความอนุเคราะห์

Prince of Songkhla University
Pattani Campus

บันทึกข้อความ

สวนราชการ สำนักงานเลขาธิการ วิทยาลัยอิสลามศึกษา → 2210

ที่ มอ 751 /ว1379

วันที่ 8 กรกฎาคม 2554

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือวิจัย

เรียน รองศาสตราจารย์ดลมนรรัตน์ บากา

ด้วย นายอับดุลอาซิซ เจ๊ะมามะ นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารและการจัดการการศึกษาอิสลาม วิทยาลัยอิสลามศึกษา กำลังทำวิทยานิพนธ์เรื่อง “ภาวะผู้นำและบทบาทของอิหม่ามในการจัดการศูนย์การศึกษาอิสลามประจำมัสยิด (ตาดีกา) ในจังหวัดนราธิวาส” โดยมีอาจารย์ ดร.อะห์มัด ยี่สุนทรัง เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา

ในการนี้ วิทยาลัยอิสลามศึกษา พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีคุณสมบัติเหมาะสม จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่าน ได้กรุณาเป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบความเที่ยงตรงตามวัตถุประสงค์ของแบบสอบถาม ตลอดจนให้ข้อเสนอแนะอื่นๆ เพื่อเป็นข้อมูลสำหรับผู้วิจัยในการปรับปรุงเครื่องมือเพื่อการวิจัยต่อไป พร้อมนี้ขอส่งแบบสอบถามและข้อมูลสำหรับผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบแบบสอบถามวิทยานิพนธ์เรื่อง “ภาวะผู้นำและบทบาทของอิหม่ามในการจัดการศูนย์การศึกษาอิสลามประจำมัสยิด (ตาดีกา) ในจังหวัดนราธิวาส” จำนวน 1 ชุด

จึงเรียนมา เพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ด้วย จักขอบคุณยิ่ง

(อาจารย์ ดร.ยูโซ๊ะ ตาละ)

ผู้อำนวยการวิทยาลัยอิสลามศึกษา

บันทึกข้อความ

สวนราชการ สำนักงานเลขาธิการ วิทยาลัยอิสลามศึกษา → 2210

ที่ มอ 751 /ว1379

วันที่ 8 กรกฎาคม 2554

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือวิจัย

เรียน ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นิเลาะ แวเอเซ็ง

ด้วย นายอับดุลอาซิซ เจ๊ะมามะ นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารและการจัดการการศึกษาอิสลาม วิทยาลัยอิสลามศึกษา กำลังทำวิทยานิพนธ์เรื่อง “ภาวะผู้นำและบทบาทของอิหม่ามในการจัดการศูนย์การศึกษาอิสลามประจำมัสยิด (ตาคีกา) ในจังหวัดนราธิวาส” โดยมีอาจารย์ ดร.อะห์มัด ยี่สุนทรง เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา

ในการนี้ วิทยาลัยอิสลามศึกษา พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีคุณสมบัติเหมาะสม จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่าน ได้กรุณาเป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบความเที่ยงตรงตามวัตถุประสงค์ของแบบสอบถาม ตลอดจนทั้งให้ข้อเสนอแนะอื่นๆ เพื่อเป็นข้อมูลสำหรับผู้วิจัยในการปรับปรุงเครื่องมือเพื่อการวิจัยต่อไป พร้อมนี้ขอส่งแบบสอบถามและข้อมูลสำหรับผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบแบบสอบถามวิทยานิพนธ์เรื่อง “ภาวะผู้นำและบทบาทของอิหม่ามในการจัดการศูนย์การศึกษาอิสลามประจำมัสยิด (ตาคีกา) ในจังหวัดนราธิวาส” จำนวน 1 ชุด

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ด้วย จักขอบคุณยิ่ง

(อาจารย์ ดร.ยูโซะ ตาละ)

ผู้อำนวยการวิทยาลัยอิสลามศึกษา

ที่ ศธ 0521.2.08/ว

วิทยาลัยอิสลามศึกษา
มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
ถนนเจริญประดิษฐ์ ตำบลรูสะมิแล
อำเภอเมือง จังหวัดปัตตานี 94000

8 กรกฎาคม 2554

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือวิจัย

เรียน อาจารย์ เจ๊ะเหล๊ะ แยกพงค์

สิ่งที่ส่งมาด้วย 1. แบบสอบถามเพื่อการวิจัย จำนวน 1 ชุด
2. ข้อมูลสำหรับผู้เชี่ยวชาญตรวจแบบสอบถามวิทยานิพนธ์ จำนวน 1 ชุด

ด้วย นายอับดุลอาซิซ เจ๊ะมามะ นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารและการจัดการ การศึกษาอิสลาม วิทยาลัยอิสลามศึกษา กำลังทำวิทยานิพนธ์เรื่อง “ภาวะผู้นำและบทบาทของอิหม่ามในการจัดการศูนย์การศึกษาอิสลามประจำมัสยิด (ตาดีกา) ในจังหวัดนราธิวาส” โดยมี อาจารย์ ดร.อะห์มัด ยี่สุนทรง เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา

ในการนี้ วิทยาลัยอิสลามศึกษา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี พิจารณาแล้ว เห็นว่าท่านเป็นผู้มีคุณสมบัติเหมาะสม จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านได้กรุณาเป็นผู้เชี่ยวชาญในการ ตรวจสอบความเที่ยงตรงตามวัตถุประสงค์ของแบบสอบถาม และแบบสัมภาษณ์ ตลอดจนให้ ข้อเสนอแนะอื่นๆ เพื่อเป็นข้อมูลสำหรับผู้วิจัยในการปรับปรุงเครื่องมือเพื่อการวิจัยต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ และขอขอบคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(อาจารย์ ดร.ยูโซ๊ะ ตาละ)

ผู้อำนวยการวิทยาลัยอิสลามศึกษา

สำนักงานเลขานุการ วิทยาลัยอิสลามศึกษา

โทรศัพท์ 081-0943775

โทรสาร 0-7334-8726

ที่ ศธ 0521.2.08/

วิทยาลัยอิสลามศึกษา

มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

ถนนเจริญประดิษฐ์ ตำบลรูสะมิแล

อำเภอเมือง จังหวัดปัตตานี 94000

มกราคม 2555

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์ทำการทดลองเครื่องมือในการวิจัย

เรียน อีหม่ามประจำมัสยิด.....

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

จำนวน 1 ชุด

ด้วย นายอับดุลอาซิซ เจ๊ะมามะ นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารและการจัดการการศึกษาอิสลาม วิทยาลัยอิสลามศึกษา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี กำลังทำวิทยานิพนธ์เรื่อง “ภาวะผู้นำและบทบาทของอีหม่ามในการจัดการศูนย์การศึกษาอิสลามประจำมัสยิด (ตาศึกา) ในจังหวัดนราธิวาส” โดยมี อาจารย์ ดร.อะหมัด ยี่สุนทรง เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา

ในการนี้ วิทยาลัยอิสลามศึกษา ไคร้ขอความอนุเคราะห์จากท่าน ได้โปรดกรอกข้อมูลในแบบสอบถามที่แนบมาพร้อมหนังสือนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ และขอขอบคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(อาจารย์ ดร.ยูโชะ ตาละ)

ผู้อำนวยการวิทยาลัยอิสลามศึกษา

สำนักงานเลขานุการ วิทยาลัยอิสลามศึกษา

โทรศัพท์ 081-0943775

โทรสาร 073-348726

ที่ ศธ 0521.2.08/

วิทยาลัยอิสลามศึกษา

มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

ถนนเจริญประดิษฐ์ ตำบลรูสะมิแล

อำเภอเมือง จังหวัดปัตตานี 94000

มีนาคม 2555

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์

เรียน ประธานคณะกรรมการอิสลามประจำจังหวัดนราธิวาส

ด้วย นายอับดุลอาซิซ เจ๊ะมามะ นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารและการจัดการการศึกษาอิสลาม วิทยาลัยอิสลามศึกษา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี กำลังทำวิทยานิพนธ์เรื่อง “ภาวะผู้นำและบทบาทของอิหม่ามในการจัดการศูนย์การศึกษาอิสลามประจำมัสยิด (ตาศึกา) ในจังหวัดนราธิวาส” โดยมี อาจารย์ ดร.อะหมัด ยี่สุนทร่ง เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา มีความประสงค์ใคร่ขอความอนุเคราะห์ขอหนังสือรับรองจากสำนักงานคณะกรรมการอิสลามประจำจังหวัดสำหรับใช้ประกอบการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยจากอิหม่ามในจังหวัดนราธิวาส

วิทยาลัยอิสลามศึกษา ขอขอบคุณอย่างสูงในความอนุเคราะห์ใดๆ ที่ท่านจะโปรดให้แก่ นักศึกษาผู้นี้

ขอแสดงความนับถือ

(อาจารย์ ดร.ยูโซะ ตาละ)

ผู้อำนวยการวิทยาลัยอิสลามศึกษา

สำนักงานเลขานุการ วิทยาลัยอิสลามศึกษา

โทรศัพท์ 081-0943775

โทรสาร 073-348726

مجلس أكام إسلام ولاية ناراتيوات

211 جالن سوان راج كارن تمفت 10 مقيم لمفوامفورمغاغ ناراتيوات ولاية ناراتيوات

بيلاغن : إستميووا/2555

1 ميناكوم 2555 ب

بركنان دغن : ميتأبكرجسام

كفدايغمليا : توان إمام ددالم ولاية ناراتيوات سكلين

السلام عليكم ورحمة الله وبركاته

ادله دمعلومكن بهواسوداراعبدالعزيز چي ءمامت مهاسيسواإجازة ماجيستر عيم.ايه.(M.A.)
جوروسن فنتدبيران دان فغوروسن فنديديقكن إسلام، يونيپرسيتي سوغكلانكرين چواغن فطاني،
ايغين مغمومفول كتراغن ٢ داري توان إمام اونتوق ميمفرناكن تيسيس يغبرجودول "كويباوان فميمفين
دان فرانن باكي إمام ددالم فغوروسن فنديديقكن دفوسة فنديديقكن إسلام دمسجد (تاديكا) ددالم
ولاية ناراتيوات"

ساي برهارف توان دافت مغيسيكن ددالم سورت فرتپان يغدسرتاكن برسام دغن سورت
اين اونتوق منجادي باهن فپلديقكن يغأكن دجالنكن اوليهش.

سكينله دمعلومكن سموك دافت كرجسام دري توان دغن بأيك، والسلام.

دغن حرمتش

حاج شافيعي

(حاج شافيعي چي ءله)

يغدفرتوا مجلس أكام إسلام ولاية ناراتيوات

ที่ ศธ 0521.2.08/

วิทยาลัยอิสลามศึกษา
มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
ถนนเจริญประดิษฐ์ ตำบลรุดะมิแล
อำเภอเมือง จังหวัดปัตตานี 94000

พฤษภาคม 2556

เรื่อง ขอเชิญประชุมเพื่อกำหนดแนวทางการพัฒนางานวิจัย

เรียน

สิ่งที่ส่งมาด้วย เอกสารประกอบการประชุมฯ จำนวน 1 ชุด

ด้วย นายอับดุลอาซิซ เจ๊ะมามะ นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารและการจัดการการศึกษาอิสลาม วิทยาลัยอิสลามศึกษา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี กำลังทำวิทยานิพนธ์เรื่อง “ภาวะผู้นำและบทบาทของอิหม่ามในการจัดการศูนย์การศึกษาอิสลามประจำมัสยิด(ตาดีกา) ในจังหวัดนราธิวาส” โดยมี อาจารย์ ดร.อะห์มัด ยี่สุนทร เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา ซึ่งในขั้นตอนการดำเนินการวิจัยกำหนดให้มีการประชุมสัมมนาเพื่อเสนอแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำและบทบาทของอิหม่ามในการจัดการศูนย์การศึกษาอิสลามประจำมัสยิด(ตาดีกา)ในจังหวัดนราธิวาส

ในการนี้ วิทยาลัย ได้พิจารณาเห็นว่าท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิและมีประสบการณ์ในเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านเข้าร่วมประชุมเพื่อกำหนดแนวทางการพัฒนางานวิจัยในวันจันทร์ ที่ 13 เดือนพฤษภาคม พ.ศ.2554 เวลา 08.30-16.30 น. ณ ห้องประชุมสำนักงานคณะกรรมการอิสลามประจำจังหวัดนราธิวาส

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์บุคลากรเข้าร่วมประชุม และขอขอบคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(อาจารย์ ดร.ยู โชะ ตาละ)

ผู้อำนวยการวิทยาลัยอิสลามศึกษา

สำนักงานเลขานุการ วิทยาลัยอิสลามศึกษา

โทรศัพท์ 081-0943775, โทรสาร 073-348726

ภาคผนวก ข
รายชื่อผู้เชี่ยวชาญ/ผู้ทรงคุณวุฒิ

Prince of Songkhla University
Pattani Campus

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือในการวิจัย

ที่	ชื่อ – สกุล	ตำแหน่ง
1.	รองศาสตราจารย์ คลมนรรัตน์ บากา	รองศาสตราจารย์ ภาควิชาอิสลามศึกษา วิทยาลัยอิสลามศึกษา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี
2.	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. นิเลาะ แวอุเซ็ง	รองผู้อำนวยการฝ่ายบัณฑิตศึกษาและวิจัย วิทยาลัยอิสลามศึกษา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี
3.	อาจารย์ เจ๊ะเหลาะ แยกพงศ์	รักษาการในตำแหน่ง ผู้อำนวยการสถาบันอิสลามและอาหรับศึกษา มหาวิทยาลัยนราธิวาสราชนครินทร์

Prince of Songkhla University
Pattani Campus

รายชื่อผู้เข้าร่วมประชุมสนทนากลุ่ม
กำหนดแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำและบทบาทของอิหม่ามในการจัดการศูนย์การศึกษาอิสลาม
ประจำมัสยิด(ตาดึกา)ในจังหวัดนราธิวาส

ที่	ชื่อ - สกุล	ตำแหน่ง
1.	นายรุตติย์ คอหะ	กรรมการอิสลามประจำจังหวัดนราธิวาส
2.	นายบรอเฮง แวนาแว	กรรมการอิสลามประจำจังหวัดนราธิวาส
3.	นายอริฟีน มูซอ	ประธานชมรมตาดึกาอำเภอตากใบ จังหวัดนราธิวาส
4.	นายอับดุลลาเต๊ะ มามะ	นักวิชาการศึกษา สำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดนราธิวาส
5.	นายสการิยา แวโซะ	นักวิชาการศึกษา สำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดนราธิวาส
6.	นายสุไลมาน อาแว	นักวิชาการศึกษา สำนักงานการศึกษาเอกชนอำเภอไม้แก่น
7.	นายอับดุลฮาดี เจ๊ะแต	อิหม่ามมัสยิดคูซงขยอ จังหวัดนราธิวาส
8.	นายฮาซัน เจะสนิ	อิหม่ามมัสยิดยี่งอ จังหวัดนราธิวาส
9.	นายมุฮัมมัด สันหมาน	อิหม่ามมัสยิดอัลฮูดดาอเบาะ จังหวัดนราธิวาส
10.	นายมะรอเซาะ ดาแต	บิลาลมัสยิดกาลิซา จังหวัดนราธิวาส
11.	นายอับดุลเราะห์มาน สาละ	เจ้าหน้าที่สำนักงานคณะกรรมการอิสลามจังหวัดปัตตานี
12.	นายเจอะอูมา เจะมุ	เจ้าหน้าที่สำนักงานคณะกรรมการอิสลามจังหวัดปัตตานี

Prince of Songkla University
Pattani Campus

ภาคผนวก ค

ค่าความเที่ยงตรงในการวิจัย

ค่าความเที่ยงตรงด้านเนื้อหาของแบบสอบถาม (Content Validity)

ตอนที่ 2 ภาวะผู้นำของอิหม่ามในการจัดการศูนย์การศึกษาอิสลามประจำมัสยิด (ตาดิกา)

ข้อ	ภาวะผู้นำของอิหม่ามในการจัดการศึกษาศูนย์การศึกษาอิสลามประจำมัสยิด (ตาดิกา)	ผลการประเมินของผู้เชี่ยวชาญ			IOC	ผลการประเมิน
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3		
ความรับผิดชอบ						
1	ปฏิบัติหน้าที่ของอิหม่ามที่ต้องมีต่อการจัดการศึกษา	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
2	มีความตั้งใจในการปฏิบัติงานให้สำเร็จ	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
3	มีความอดทนที่จะทำงานให้เสร็จแม้จะมีอุปสรรค	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
4	พร้อมรับผิดชอบต่อผลงานที่เกิดจากการดำเนินงาน	+1	+1	0	0.66	ใช้ได้
5	ปรับปรุงการปฏิบัติงานให้ดีขึ้นอยู่เสมอ	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
วิสัยทัศน์กว้างไกล						
6	เน้นความสำคัญเรื่องวิสัยทัศน์และพร้อมถ่ายทอดไปยังผู้ร่วมงานเพื่อเป็นแนวทางปฏิบัติงานร่วมกัน	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
7	กล้าคิดกล้าทำในเรื่องใหม่ๆ	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
8	มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
9	มีความรู้ในวิทยาการใหม่ๆ	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
10	สนใจศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมอยู่เสมอ	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
11	มีความรู้ความเข้าใจการเปลี่ยนแปลงของโลกในปัจจุบัน	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
การบริหารแบบมีส่วนร่วม						
12	เปิดโอกาสให้บุคลากรมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
13	สร้างความเข้าใจร่วมกันก่อนการปฏิบัติงาน	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
14	เปิดโอกาสให้บุคลากรเลือกวิธีการปฏิบัติงานด้วยตนเอง	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
15	รับฟังความคิดเห็นของผู้ร่วมงาน/บุคลากร	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
16	แลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับบุคลากรเสมอ	+1	+1	+1	1	ใช้ได้

ข้อ	ภาวะผู้นำของอิหม่ามในการจัดการศึกษาศูนย์การศึกษาอิสลามประจำมัสยิด (ตาดิกา)	ผลการประเมินของ			IOC	ผลการประเมิน
		ผู้เชี่ยวชาญ				
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3		
กระบวนการควบคุม						
17	ให้ผู้ปฏิบัติงานทำตามคำสั่ง	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
18	แจ้งให้ผู้ร่วมงานทราบเสมอเมื่อจำเป็นต้องเปลี่ยนแปลงการปฏิบัติงาน	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
19	เน้นการทำงานให้ทันตามกำหนดเวลา	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
20	ติดตามและควบคุมงานด้วยตนเอง	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
21	มอบหมายงานได้เหมาะสมกับความสามารถของบุคลากร	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
22	กระตุ้นให้ผู้ร่วมงานปฏิบัติงานอย่างเต็มความสามารถ	+1	+1	+1	1	ใช้ได้

ตอนที่ 3 บทบาทของอิหม่ามในการจัดการศึกษาของศูนย์การศึกษาอิสลามประจำมัสยิด (ตาดิกา)

ข้อ	บทบาทของอิหม่ามในการจัดการศึกษาศูนย์การศึกษาอิสลามประจำมัสยิด (ตาดิกา)	ผลการประเมินของ			IOC	ผลการประเมิน
		ผู้เชี่ยวชาญ				
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3		
ด้านงานวิชาการ						
1	ร่วมเป็นผู้สอนในศูนย์ฯ(ตาดิกา)	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
2	สนใจและติดตามการเรียนการสอน	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
3	จัดหาอุปกรณ์การเรียนการสอนให้กับศูนย์ฯ (ตาดิกา)	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
4	ประชุมกับผู้สอนในการกำหนดกิจกรรมการเรียนการสอน	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
5	ช่วยจัดหาหนังสือเข้าห้องสมุด	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
6	จัดอบรมด้านวิชาการให้ความรู้แก่เยาวชน	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
7	ติดตามผลการเรียนของผู้เรียนในศูนย์ฯ(ตาดิกา)เป็นระยะๆ	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
8	แนะนำวิทยากรใหม่ๆมาใช้ในการจัดการเรียนการสอน	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
9	ส่งเสริมและพัฒนาแหล่งเรียนรู้ภายในสถานศึกษาเพื่อสนับสนุนการจัดกระบวนการเรียนรู้	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
10	ให้ความร่วมมือและประสานงานในการพัฒนางานวิชาการกับหน่วยงานทางการศึกษาและสถานศึกษาอื่น	+1	+1	+1	1	ใช้ได้

ข้อ	บทบาทของอิหม่ามในการจัดการศึกษาศูนย์การศึกษา อิสลามประจำมัสยิด (ตาดิกา)	ผลการประเมินของ			IOC	ผลการ ประเมิน
		ผู้เชี่ยวชาญ				
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3		
ด้านงานบุคคล						
11	ให้คำปรึกษาแก่บุคลากรในศูนย์ฯ (ตาดิกา)	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
12	ส่งเสริมและแนะนำให้ผู้สอนศึกษาหาความรู้เพิ่มเติม	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
13	แนะนำและให้ข้อเสนอแนะในการคัดเลือกบุคลากรเพื่อ มาปฏิบัติงานในศูนย์ฯ	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
14	แลกเปลี่ยนความรู้กับบุคลากรในศูนย์ฯ(ตาดิกา)	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
15	ให้การช่วยเหลือบุคลากรของศูนย์ฯ (ตาดิกา) เมื่อมีโอกาส	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
16	จัดหาสวัสดิการด้านการเงินและผลประโยชน์อื่นๆแก่ บุคลากร	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
17	ช่วยเหลือและสนับสนุนกิจกรรมต่างๆ เช่น กีฬา	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
ด้านงานธุรการและการเงิน						
18	จัดทำหนังสือราชการเพื่อประสานงานกับ สข.อำเภอ/สข. จังหวัด และหน่วยงานอื่นๆ	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
19	จัดทำทะเบียนต่างๆของศูนย์ฯ(ตาดิกา)	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
20	จัดทำบัญชีการเงินเป็นปัจจุบัน	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
21	การจัดการปกครอง ดูแล บำรุงรักษา ใช้ และจัดหา ผลประโยชน์จากทรัพย์สินของศูนย์ฯ (ตาดิกา)	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
22	จัดหางบประมาณเพื่อสนับสนุนกิจการของศูนย์ฯ (ตาดิกา)	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
23	จัดหาวัสดุ ครุภัณฑ์ และอุปกรณ์สำนักงานให้ศูนย์ฯ (ตาดิกา)	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
ด้านงานกิจกรรมนักเรียน						
24	จัดกิจกรรมกีฬาภายในศูนย์ฯ (ตาดิกา)	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
25	จัดกิจกรรมส่งเสริมความซื่อสัตย์	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
26	จัดกิจกรรมส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
27	จัดให้มีการตรวจสุขภาพของผู้เรียน	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
28	จัดหาทุนช่วยเหลือเด็กขาดแคลน	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
29	ติดตามดูแลความประพฤติของผู้เรียนในศูนย์ฯ (ตาดิกา)	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
30	ยกย่องและให้รางวัลผู้เรียนที่เรียนดี/ประพฤติดี	+1	+1	+1	1	ใช้ได้

ข้อ	บทบาทของอิหม่ามในการจัดการศึกษาศูนย์การศึกษา อิสลามประจำมัสยิด (ตาดีกา)	ผลการประเมินของ			IOC	ผลการ ประเมิน
		ผู้เชี่ยวชาญ				
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3		
ด้านความสัมพันธ์ชุมชน						
31	ประชาสัมพันธ์กิจกรรมของศูนย์ฯ(ตาดีกา)ให้ประชาชน ทราบ	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
32	เชิญชวนให้ประชาชนร่วมกิจกรรมของศูนย์ (ตาดีกา)	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
33	เป็นสื่อกลางสร้างความสัมพันธ์ระหว่างชุมชนกับศูนย์ฯ (ตาดีกา)	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
34	ติดต่อประสานงานกับหน่วยงานภาครัฐและเอกชน เพื่อช่วยเหลือศูนย์ฯ(ตาดีกา)	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
35	จัดกิจกรรมร่วมกับชุมชนหรือองค์กร	+1	+1	+1	1	ใช้ได้

Prince of Songkla University
Pattani Campus

ภาคผนวก ง

ค่า Reliability ผลการทดลองใช้แบบสอบถาม (Try Out)

Prince of Songkhla University
Pattani Campus

ค่า Reliability ผลการทดลองใช้แบบสอบถาม (Try Out) จำนวน 30 คน

ตอนที่ 2 ภาวะผู้นำของอิหม่าม

ข้อ	ภาวะผู้นำของอิหม่ามในการจัดการ ศูนย์การศึกษาอิสลามประจำมัสยิด (ตาดึกา)	Reliability
ความรับผิดชอบ		
1	ปฏิบัติหน้าที่ของอิหม่ามที่ต้องมีต่อการจัดการศึกษา	.827
2	มีความตั้งใจในการปฏิบัติงานให้สำเร็จ	.858
3	มีความอดทนที่จะทำงานให้เสร็จแม้จะมีอุปสรรค	.855
4	พร้อมรับผิดชอบต่อผลงานที่เกิดจากการดำเนินงาน	.846
5	ปรับปรุงการปฏิบัติงานให้ดีขึ้นอยู่เสมอ	.840
รวมค่า Reliability ด้านความรับผิดชอบ		.873
วิสัยทัศน์กว้างไกล		
6	เน้นความสำคัญเรื่องวิสัยทัศน์และพร้อมถ่ายทอดไปยังผู้ร่วมงานเพื่อเป็น แนวทางปฏิบัติงานร่วมกัน	.846
7	กล้าคิดกล้าทำในเรื่องใหม่ๆ	.871
8	มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์	.842
9	มีความรู้ในวิทยาการใหม่ๆ	.841
10	สนใจศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมอยู่เสมอ	.858
11	มีความรู้ความเข้าใจการเปลี่ยนแปลงของโลกในปัจจุบัน	.823
รวมค่า Reliability ด้านวิสัยทัศน์กว้างไกล		.870
การบริหารแบบมีส่วนร่วม		
12	เปิดโอกาสให้บุคลากรมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ	.859
13	สร้างความเข้าใจร่วมกันก่อนการปฏิบัติงาน	.831
14	เปิดโอกาสให้บุคลากรเลือกวิธีการปฏิบัติงานด้วยตนเอง	.884
15	รับฟังความคิดเห็นของผู้ร่วมงาน/บุคลากร	.851
16	แลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับบุคลากรเสมอ	.833
รวมค่า Reliability ด้านการบริหารแบบมีส่วนร่วม		.878

ข้อ	ภาวะผู้นำของอิหม่ามในการจัดการ ศูนย์การศึกษาอิสลามประจำมัสยิด (ตาดีกา)	Reliability
กระบวนการควบคุม		
17	ให้ผู้ปฏิบัติงานทำตามคำสั่ง	.823
18	แจ้งให้ผู้ร่วมงานทราบเสมอเมื่อจำเป็นต้องเปลี่ยนแผนการปฏิบัติงาน	.843
19	เน้นการทำงานให้ทันตามกำหนดเวลา	.831
20	ติดตามและควบคุมงานด้วยตนเอง	.829
21	มอบหมายงานได้เหมาะสมกับความสามารถของบุคลากร	.806
22	กระตุ้นให้ผู้ร่วมงานปฏิบัติงานอย่างเต็มความสามารถ	.829
รวมค่า Reliability ด้านกระบวนการควบคุม		.852
รวมค่า Reliability ภาวะผู้นำของอิหม่าม ทั้ง 4 ด้าน		.954

ตอนที่ 3 บทบาทของอิหม่ามในการจัดการศึกษาของศูนย์การศึกษาอิสลามประจำมัสยิด (ตาดีกา)

ข้อ	บทบาทของอิหม่ามในการจัดการ ศูนย์การศึกษาอิสลามประจำมัสยิด (ตาดีกา)	Reliability
ด้านงานวิชาการ		
1	ร่วมเป็นผู้สอนในศูนย์ฯ(ตาดีกา)	.914
2	สนใจและติดตามการเรียนการสอน	.897
3	จัดหาอุปกรณ์การเรียนการสอนให้กับศูนย์ฯ (ตาดีกา)	.896
4	ประชุมกับผู้สอนในการกำหนดกิจกรรมการเรียนการสอน	.900
5	ช่วยจัดหาหนังสือเข้าห้องสมุด	.903
6	จัดอบรมด้านวิชาการให้ความรู้แก่เยาวชน	.908
7	ติดตามผลการเรียนของผู้เรียนในศูนย์ฯ(ตาดีกา)เป็นระยะๆ	.895
8	แนะนำวิทยากรใหม่ๆมาใช้ในการจัดการเรียนการสอน	.914
9	ส่งเสริมและพัฒนาแหล่งเรียนรู้ภายในสถานศึกษาเพื่อสนับสนุนการจัด กระบวนการเรียนรู้	.905
10	ให้ความร่วมมือและประสานงานในการพัฒนางานวิชาการกับหน่วยงาน ทางการศึกษาและสถานศึกษาอื่น	.905
รวมค่า Reliability ด้านวิชาการ		.911

ข้อ	บทบาทของอิหม่ามในการจัดการ ศูนย์การศึกษาอิสลามประจำมัสยิด (ตาดีกา)	Reliability
ด้านงานบุคคล		
11	ให้คำปรึกษาแก่บุคลากรในศูนย์ฯ (ตาดีกา)	.909
12	ส่งเสริมและแนะนำให้ผู้สอนศึกษาหาความรู้เพิ่มเติม	.909
13	แนะนำและให้ข้อเสนอแนะในการคัดเลือกบุคลากรเพื่อมาปฏิบัติงานใน ศูนย์ฯ	.911
14	แลกเปลี่ยนความรู้กับบุคลากรในศูนย์ฯ(ตาดีกา)	.912
15	ให้การช่วยเหลือบุคลากรของศูนย์ฯ (ตาดีกา) เมื่อมีโอกาส	.898
16	จัดหาสวัสดิการด้านการเงินและผลประโยชน์อื่นๆแก่บุคลากร	.916
17	ช่วยเหลือและสนับสนุนกิจกรรมต่างๆ เช่น กีฬา	.909
รวมค่า Reliability ด้านงานบุคคล		.922
ด้านงานธุรการและการเงิน		
18	จัดทำหนังสือราชการเพื่อประสานงานกับ สข.อำเภอ/สข.จังหวัด และ หน่วยงานอื่นๆ	.871
19	จัดทำทะเบียนต่างๆของศูนย์ฯ(ตาดีกา)	.897
20	จัดทำบัญชีการเงินเป็นปัจจุบัน	.890
21	การจัดการปกครอง ดูแล บำรุงรักษา ไร่ และจัดหาผลประโยชน์จาก ทรัพย์สินของศูนย์ฯ (ตาดีกา)	.879
22	จัดหางบประมาณเพื่อสนับสนุนกิจการของศูนย์ฯ (ตาดีกา)	.871
23	จัดหาวัสดุ ครุภัณฑ์ และอุปกรณ์สำนักงานให้ศูนย์ฯ (ตาดีกา)	.877
รวมค่า Reliability ด้านงานธุรการและการเงิน		.900

ข้อ	บทบาทของอิหม่ามในการจัดการ ศูนย์การศึกษาอิสลามประจำมัสยิด (ตาดีกา)	Reliability
ด้านงานกิจกรรมนักเรียน		
24	จัดกิจกรรมกีฬาภายในศูนย์ฯ (ตาดีกา)	.791
25	จัดกิจกรรมส่งเสริมความซื่อสัตย์	.798
26	จัดกิจกรรมส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม	.801
27	จัดให้มีการตรวจสอบสุขภาพของผู้เรียน	.845
28	จัดหาทุนช่วยเหลือเด็กขาดแคลน	.797
29	ติดตามดูแลความประพฤติของผู้เรียนในศูนย์ฯ (ตาดีกา)	.791
30	ยกย่องและให้รางวัลผู้เรียนที่เรียนดี/ประพฤติดี	.786
รวมค่า Reliability ด้านงานกิจการผู้เรียน		.839
ด้านความสัมพันธ์ชุมชน		
31	ประชาสัมพันธ์กิจกรรมของศูนย์ฯ(ตาดีกา)ให้ประชาชนทราบ	.880
32	เชิญชวนให้ประชาชนร่วมกิจกรรมของศูนย์ (ตาดีกา)	.892
33	เป็นสื่อกลางสร้างความสัมพันธ์ระหว่างชุมชนกับศูนย์ฯ(ตาดีกา)	.871
34	ติดต่อประสานงานกับหน่วยงานภาครัฐและเอกชน เพื่อช่วยเหลือศูนย์ฯ(ตาดีกา)	.880
35	จัดกิจกรรมร่วมกับชุมชนหรือองค์กร	.889
รวมค่า Reliability ด้านความสัมพันธ์ชุมชน		.903
รวมค่า Reliability บทบาทของอิหม่าม ทั้ง 4 ด้าน		.968
รวมค่า Reliability ของแบบสอบถามทั้งฉบับ		.980

ภาคผนวก จ
แบบสอบถามการวิจัย

Prince of Songkhla University
Pattani Campus

**แบบสอบถามเพื่อการวิจัยเรื่อง
ภาวะผู้นำและบทบาทของอิหม่ามในการจัดการศูนย์การศึกษาอิสลาม
ประจำมัสยิด(ตาดีกา)ในจังหวัดนราธิวาส**

คำชี้แจง

1. ผู้ตอบแบบสอบถามคืออิหม่าม ซึ่งดำรงตำแหน่งประธานศูนย์การศึกษาอิสลามประจำมัสยิด (ตาดีกา) ในจังหวัดนราธิวาส
2. แบบสอบถามฉบับนี้ แบ่งออกเป็น 4 ตอน ดังนี้
 - ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม
 - ตอนที่ 2 ภาวะผู้นำของอิหม่าม
 - ตอนที่ 3 บทบาทของอิหม่ามในการจัดการศูนย์ฯ (ตาดีกา)
3. กรุณาตอบแบบสอบถามให้ครบทุกข้อ ทุกตอน ตามสถานภาพที่ท่านเห็นว่าเป็นจริง เพื่อให้การวิจัยครั้งนี้มีความสมบูรณ์สามารถนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อไป
4. การตอบแบบสอบถามครั้งนี้จะไม่มีผลเสียใดๆ ต่อการปฏิบัติงานของท่าน ข้อมูลที่ได้จากการตอบแบบสอบถามนี้จะเก็บรักษาไว้เป็นความลับ และจะใช้สำหรับการวิจัยครั้งนี้เท่านั้น

ขอขอบคุณอย่างสูงในความอนุเคราะห์ตอบแบบสอบถาม

(นายอับดุลอาซิซ เจ๊ะมามะ)

นักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารและการจัดการการศึกษาอิสลาม

วิทยาลัยอิสลามศึกษา

มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี

ตอนที่ 1

สถานภาพและข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงใน หน้าข้อความที่ตรงกับสภาพความเป็นจริง

1) อายุ

- ต่ำกว่า 31 ปี 31 – 40 ปี 41 – 50 ปี
 51 – 60 ปี 61 ปีขึ้นไป

2) วุฒิการศึกษา

2.1 วุฒิการศึกษาศาสนา

- อิสลามศึกษาตอนต้น (อิบตีดาอีย์)
 อิสลามศึกษาตอนกลาง (มุตะวัชชีต)
 อิสลามศึกษาตอนปลาย (ชานาวีรีย์)
 สถาบันศึกษาปอเนาะ
 ปริญญาตรี
 สูงกว่าปริญญาตรี
 อื่นๆ (ระบุ.....)

2.2 วุฒิการศึกษาสามัญ

- ประถมศึกษาหรือเทียบเท่า มัธยมศึกษาตอนต้นหรือเทียบเท่า
 มัธยมศึกษาตอนปลายหรือเทียบเท่า อนุปริญญาหรือเทียบเท่า
 ปริญญาตรี สูงกว่าปริญญาตรี
 อื่นๆ

3) ประสบการณ์ในการบริหารศูนย์ฯ (ตาดีกา)

- 1 – 5 ปี
 6 – 10 ปี
 11 ปีขึ้นไป

4) ขนาดของศูนย์ฯ (ตาดีกา) ที่อหามำปฏิบัติหน้าที่

- ขนาดใหญ่ หมายถึง มีผู้เรียนตั้งแต่ 121 คนขึ้นไป
 ขนาดกลาง หมายถึง มีผู้เรียนตั้งแต่ 81-120 คน
 ขนาดเล็ก หมายถึง มีผู้เรียนไม่เกิน 80 คน

ตอนที่ 2
ภาวะผู้นำของอิหม่าม

คำชี้แจง โปรดอ่านข้อความต่อไปนี้แล้วเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับความคิดเห็นของท่าน โดยยึดเกณฑ์การพิจารณาเลือกตอบแบบสอบถาม 5 ระดับ ดังนี้

- 5 คะแนน หมายถึง ปฏิบัติมากที่สุด
4 คะแนน หมายถึง ปฏิบัติมาก
3 คะแนน หมายถึง ปฏิบัติปานกลาง
2 คะแนน หมายถึง ปฏิบัติน้อย
1 คะแนน หมายถึง ปฏิบัติน้อยที่สุด

ข้อ	ภาวะผู้นำของอิหม่ามในการจัดการ ศูนย์การศึกษาอิสลามประจำมัสยิด (ตาดีกา)	ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
ความรับผิดชอบ						
1	ปฏิบัติหน้าที่ของอิหม่ามที่ต้องมีต่อการจัดการศึกษา					
2	มีความตั้งใจในการปฏิบัติงานให้สำเร็จ					
3	มีความอดทนที่จะทำงานให้เสร็จแม้จะมีอุปสรรค					
4	พร้อมรับผิดชอบต่อผลงานที่เกิดจากการดำเนินงาน					
5	ปรับปรุงการปฏิบัติงานให้ดีขึ้นอยู่เสมอ					
วิสัยทัศน์กว้างไกล						
6	เน้นความสำคัญเรื่องวิสัยทัศน์และพร้อมถ่ายทอดไปยัง ผู้ร่วมงานเพื่อเป็นแนวทางปฏิบัติงานร่วมกัน					
7	กล้าคิดกล้าทำในเรื่องใหม่ๆ					
8	มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์					
9	มีความรู้ในวิทยาการใหม่ๆ					
10	สนใจศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมอยู่เสมอ					
11	มีความรู้ความเข้าใจการเปลี่ยนแปลงของโลกในปัจจุบัน					

ข้อ	ภาวะผู้นำของอิหม่ามในการจัดการ ศูนย์การศึกษาอิสลามประจำมัสยิด (ตาดีกา)	ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
การบริหารแบบมีส่วนร่วม						
12	เปิดโอกาสให้บุคลากรมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ					
13	สร้างความเข้าใจร่วมกันก่อนการปฏิบัติงาน					
14	เปิดโอกาสให้บุคลากรเลือกวิธีการปฏิบัติงานด้วยตนเอง					
15	รับฟังความคิดเห็นของผู้ร่วมงาน/บุคลากร					
16	แลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับบุคลากรเสมอ					
กระบวนการควบคุม						
17	ให้ผู้ปฏิบัติงานทำตามคำสั่ง					
18	แจ้งให้ผู้ร่วมงานทราบเสมอเมื่อจำเป็นต้องเปลี่ยนแปลงการ ปฏิบัติงาน					
19	เน้นการทำงานให้ทันตามกำหนดเวลา					
20	ติดตามและควบคุมงานด้วยตนเอง					
21	มอบหมายงานได้เหมาะสมกับความสามารถของบุคลากร					
22	กระตุ้นให้ผู้ร่วมงานปฏิบัติงานอย่างเต็มความสามารถ					

ตอนที่ 3

บทบาทของอิหม่ามในการจัดการศูนย์การศึกษาอิสลามประจำมัสยิด (ตาดีกา)

คำชี้แจง โปรดอ่านข้อความต่อไปนี้แล้วเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับความเป็นจริงที่
ท่านปฏิบัติ โดยยึดเกณฑ์การพิจารณาเลือกตอบแบบสอบถาม 5 ระดับ ดังนี้

- 5 คะแนน หมายถึง ปฏิบัติมากที่สุด
- 4 คะแนน หมายถึง ปฏิบัติมาก
- 3 คะแนน หมายถึง ปฏิบัติปานกลาง
- 2 คะแนน หมายถึง ปฏิบัติน้อย
- 1 คะแนน หมายถึง ปฏิบัติน้อยที่สุด

ข้อ	บทบาทของอิหม่ามในการจัดการ ศูนย์การศึกษาอิสลามประจำมัสยิด (ตาดีกา)	ระดับบทบาทที่ปฏิบัติ				
		5	4	3	2	1
	ด้านงานวิชาการ					
1	ร่วมเป็นผู้สอนในศูนย์ฯ(ตาดีกา)					
2	สนใจและติดตามการเรียนการสอน					
3	จัดหาอุปกรณ์การเรียนการสอนให้กับศูนย์ฯ (ตาดีกา)					
4	ประชุมกับผู้สอนในการกำหนดกิจกรรมการเรียนการสอน					
5	ช่วยจัดหาหนังสือเข้าห้องสมุด					
6	จัดอบรมด้านวิชาการให้ความรู้แก่เยาวชน					
7	ติดตามผลการเรียนของผู้เรียนในศูนย์ฯ(ตาดีกา)เป็นระยะๆ					
8	แนะนำวิทยากรใหม่ๆมาใช้ในการจัดการเรียนการสอน					
9	ส่งเสริมและพัฒนาแหล่งเรียนรู้ภายในสถานศึกษาเพื่อสนับสนุน การจัดกระบวนการเรียนรู้					
10	ให้ความร่วมมือและประสานงานในการพัฒนางานวิชาการกับ หน่วยงานทางการศึกษาและสถานศึกษาอื่น					
	ด้านงานบุคคล					
11	ให้คำปรึกษาแก่บุคลากรในศูนย์ฯ (ตาดีกา)					
12	ส่งเสริมและแนะนำให้ผู้สอนศึกษาหาความรู้เพิ่มเติม					
13	แนะนำและให้ข้อเสนอแนะในการคัดเลือกบุคลากรเพื่อมา ปฏิบัติงานในศูนย์ฯ					
14	แลกเปลี่ยนความรู้กับบุคลากรในศูนย์ฯ(ตาดีกา)					
15	ให้การช่วยเหลือบุคลากรของศูนย์ฯ (ตาดีกา) เมื่อมีโอกาส					
16	จัดหาสวัสดิการด้านการเงินและผลประโยชน์อื่นๆแก่บุคลากร					
17	ช่วยเหลือและสนับสนุนกิจกรรมต่างๆ เช่น กีฬา					

ข้อ	บทบาทของอิหม่ามในการจัดการ ศูนย์การศึกษาอิสลามประจำมัสยิด (ตาดิกา)	ระดับบทบาทที่ปฏิบัติ				
		5	4	3	2	1
ด้านงานธุรการและการเงิน						
18	จัดทำหนังสือราชการเพื่อประสานงานกับ สช.อำเภอ/สช.จังหวัด และหน่วยงานอื่นๆ					
19	จัดทำทะเบียนต่างๆของศูนย์ฯ(ตาดิกา)					
20	จัดทำบัญชีการเงินเป็นปัจจุบัน					
21	การจัดการปกครอง ดูแล บำรุงรักษา ไข้ และจัดหาผลประโยชน์ จากทรัพย์สินของศูนย์ฯ (ตาดิกา)					
22	จัดหางบประมาณเพื่อสนับสนุนกิจการของศูนย์ฯ (ตาดิกา)					
23	จัดหาวัสดุ ครุภัณฑ์ และอุปกรณ์สำนักงานให้ศูนย์ฯ (ตาดิกา)					
ด้านงานกิจกรรมนักเรียน						
24	จัดกิจกรรมกีฬาภายในศูนย์ฯ (ตาดิกา)					
25	จัดกิจกรรมส่งเสริมความซื่อสัตย์					
26	จัดกิจกรรมส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม					
27	จัดให้มีการตรวจสุขภาพของผู้เรียน					
28	จัดหาทุนช่วยเหลือเด็กขาดแคลน					
29	ติดตามดูแลความประพฤติของผู้เรียนในศูนย์ฯ (ตาดิกา)					
30	ยกย่องและให้รางวัลผู้เรียนที่เรียนดี/ประพฤติดี					
ด้านความสัมพันธ์ชุมชน						
31	ประชาสัมพันธ์กิจกรรมของศูนย์ฯ(ตาดิกา)ให้ประชาชนทราบ					
32	เชิญชวนให้ประชาชนร่วมกิจกรรมของศูนย์ฯ (ตาดิกา)					
33	เป็นสื่อกลางสร้างความสัมพันธ์ระหว่างชุมชนกับศูนย์ฯ(ตาดิกา)					
34	ติดต่อประสานงานกับหน่วยงานภาครัฐและเอกชน เพื่อช่วยเหลือศูนย์ฯ(ตาดิกา)					
35	จัดกิจกรรมร่วมกับชุมชนหรือองค์กร					

ขอขอบคุณอย่างสูง

سؤال جواب اونتوق فنلتين برتاجوق
 كويباوان دان فرانن باكي امام دالم فغوروسن دفوسه فنديديقكن اسلام
 دمسجد (تاديكا) ددالم ولايه ناراتيوات

فنجلاسن :

1. يغ منجواب سؤالن اين اباله فارا امام يغ برتوكس سباكي كتوادفوسه فنديديقكن اسلام دمسجد (تاديكا) ددالم ولايه ناراتيوات.
2. سؤالن اين دبهائي كفدا 4 سيري، يآيت :
 سيري 1 كأدان باكي فنجواب سؤالن ايت سنديري
 سيري 2 كويباوان امام سباكي فميمفين
 سيري 3 فرانن امام ددالم فغوروسن فنديديقكن دفوسه فنديديقكن اسلام دمسجد (تاديكا) ددالم ولايه ناراتيوات.
3. هندقله منجواب سؤالن اين كسمواث ستيف سؤالن دان ستيف سيري مغيكوت كأدان يغ سبئر، اين اداله دمي اونتوق كلغكافن دان كسمفرنان ددالم ملاكوكن فنلتين دكالي اين دان منچافي حاصيل اونتوق كفتتيغن سلنجوتث.
4. منجواب ستيف سؤالن دكالي اين تاكن منجادي كهيلاغن اف آباكي فكرجان توان امام، سموامعلومات يغ دافت دكالي اين اكن درهسياكن دان اكن دكوناكن هاا اونتوق ملاكوكن فنلتين اين سهاج.
 ترمياكاسيه دآتس كرجسامث اونتوق منجواب سؤالن اين

(حاج عبدالعزيز چي ءمامت)

مهاسيسوا إجازة ماجستر، جوروسن فنتديبران دان فغوروسن فنديديقكن اسلام

كلية الدراسات الإسلامية

يونيرسيتي سوغكلانكرين، چواغن فطاني

سيري 1

کادان دان کمبران عموم باکي فنجواب سوالن ايت سنديري

فنجلاسن : تنداکن علامت ✓ کدالم □ دهدافن توليسن مغيکوت کپتان يغ بتول :-

(1) عمور

- کورغ داري 31 تاهون □ 40-31 تاهون
 □ 50-41 تاهون □ 60-51 تاهون
 □ 60 تاهون کاتس

(2) إجازة فنديديکن

2.1 إجازة فنديديکن اکام

- فنديديکن إسلام فرمولان (ابتدائية) □ فنديديکن إسلام فرتغاهن (متوسط)
 □ فنديديکن إسلام فريغت ثنوي □ لمباکافنديديکن فونديک
 □ فنديديکن إجازة سرجان (B.A.) □ ليه تيغکي درفد إجازة سرجان (B.A.)
 □ لاین ۲ (جلسکن.....)

2.2 إجازة فنديديکن اکاديميک

- فنديديکن فراتوم اتودسام کن □ فنديديکن متيوم اول اتودسام کن
 □ فنديديکن متيوم اچيراتودسام کن □ فنديديکن فراإجازة اتودسام کن
 □ فنديديکن إجازة سرجان (B.A.) □ ليه تيغکي درفد إجازة سرجان (B.A.)
 □ لاین ۲ (جلسکن.....)

(3) فعالن ددالم فنتدييران فوسة فنديديکن إسلام (تاديکا)

- 5-1 تاهون □ 10-6 تاهون □ 11 تاهون کاتس

(4) فريغت اتواکوران فوسة فنديديکن إسلام (تاديکا) يغدفيمن اوليه إمام

- فريکت بسر، يأت ممفويأي فلاجرسباق ليه داري 121 اورغ
 □ فريکت فرتغاهن، يأت ممفويأي فلاجردانتارا 120-81 اورغ
 □ فريکت کچيل، يأت ممفويأي فلاجرتيدق ليه داري 80 اورغ

سيري 2

کویاوان امام سباکي فمیفین ددالم فغورون فوسه فنديديکن اسلام دمسجد (تاديکا)

فنجلاسن : باچ آیات برايکوت این، کمدين تنداکن علامت ✓ فداقمفت یغدسدیاکن دغن مغيکوت
 قاعده یغدتتفکن اونتوق دسلديکي/فيليه، ددالم منجواب فرتپان برايکوت این سابق 5
 فريغت، یأیت :-

ملقسانکن توکس فالیغ بايق سکالي	مرکه بر مقصود	5
ملقسانکن توکس بايق	مرکه بر مقصود	4
ملقسانکن توکس فرتغاهن	مرکه بر مقصود	3
ملقسانکن توکس سديکيت	مرکه بر مقصود	2
ملقسانکن توکس سديکيت سکالي	مرکه بر مقصود	1

تیشکاتن فنداقت					کویاوان فمیفین باکي امام ددالم فغورون فوسه فنديديکن اسلام دمسجد (تاديکا)	نمبر
1	2	3	4	5		
					کادان تغکو غجواب	
					فلقسنان توکس یغ مستي ادا فدا امام ددالم فغورون فنديديکن	1
					تکون ددالم ملقسانکن توکس سفای بر حاصیل دان بر جای	2
					صبردان تکون ددالم ملقسانکن توکس اونتوق منچافي کبر حاصیلن والوفون مغالي همباتن/ کسوسهن	3
					سغکوف بر تغکو غجواب تر هادف جاصیل یغ تیمبول ددالم ملاکوکن ککياتن کرج ترسبوت	4
					سلالو مغربايقکي فکر جان اونتوق منوجوبایقکن	5
					فنداغن یغ جاوه (واواسن)	
					ممتیغکن مسأله فمنداغن یغ جاوه دان سیاف سديا اونتوق مپمفي کفدا اگکوتا کلمفق کرج اونتوق منجادي فندومن ددالم ملقسانکن توکس	6
					براني میکیر، براني ملاکوکن فرکارا ^۲ یغ بارو ^۲	7
					مفوپای فمیگیران یغ بر فاريساسي	8
					مفوپای فغتهوان یغ بارو ^۲	9
					سلالو مپلديکي دان ممفلاجري علمو ^۲ سباکي تمباهن	10

تیشکاتن فنداقت					کویاوان فمیفین باکی امام ددالم فثورون فوسه فندیقیکن إسلام دمسجد (تادیکا)	نمبر
1	2	3	4	5		
					مماهمی دان بر فغتهوان ترهادف فرتوکران دان فروبهن دنیا سکارغ	11
					فنتدیران سچار ابرکتوغ رویوغ	
					مبوكا فلواغ كفدامشاركة رامی دافت بر كباوغ دان مغمبیل كفو توسن	12
					ممیناء كسفانكن دان كفهمن برسام سبلوم ملاكوكن فكر جان	13
					مبوكا فلواغ كفدامشاركة اونتوق ممیلیه چارافلقسنان كرج مریک سچار ایباس دان سنديري	14
					سلالو منریمافنداقت ۲ داری ائكو تاكلومفق كرج	15
					سلالو منوكر فنداقت دغن ائكو تاكلومفق كرج	16
					فروسیس فغالمن	
					اوسهاسفای فلقسنان توکس دافت ملقسناكن فكر جامئيكوت اراهن	17
					سلالو ممبریتاهو كفدا ائكو تا كرج ائیل مستی مروبهكن تنتغ چارافلقسنان كرجان	18
					منكنكن ددالم ملاكوكن فكر جان سفای سچار دغن ماس یغدتتوكن	19
					مئیکوتی دان مئاوال فكر جان سچار اسنديري	20
					مپرهنن فكر جان یغ سسواي دغن كممفوان سسورغ	21
					مئكمبر كفدافار افر كرج سفای دافت ملاكوكن فكر جان سچارا برسو غكوه ۲	22

سیري 3

فرانن امام ددالم فثوروسن فوسه فندیقیکن اسلام دمسجد (تادیکا)

فنجلاسن : باچ آیات برایکوت این، کمدين تنداکن علامت ✓ فدا تمفت یغدسدیاکن دغن مئیکوت
قاعده یغدتتفکن اونتوق دسلدیقکی/فیلیه، ددالم منجواب فرتپان برایکوت این سباق 5
فریغکت، یأیت :-

- 5 مرکه برمقصود ملقسناکن توکس فالیغ باقی سکالی
4 مرکه برمقصود ملقسناکن توکس باقی

3	مرکه بر مقصود	ملقسانکن توکس فر تهاهن
2	مرکه بر مقصود	ملقسانکن توکس سديکيت
1	مرکه بر مقصود	ملقسانکن توکس سديکيت سکالي

نمبر	فرائن إمام ددالم فغوروسن فوسه فنديديقکن اسلام دمسجد (تاديكا)					تيشکاتن فنداقت				
	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5
	بيدغ علمية									
1	برکابوڭ سباکي تناکافغاچر د فوسه فنديديقکن (تاديکا)									
2	برمينت دان مغيکوت چارابلاجر مغاچر									
3	منچاري الة ٢ بلاجر مغاچر کفدا فوسه فنديديقکن (تاديک)									
4	سالو بر مشواره دغن تناکافغاچر اونتوق منتوکن چارابلاجر مغاچر									
5	سام ٢ منچاري بوکواونتوق مکتبه									
6	مغاداکن أچاراسمينز کعلميهن اونتوق مبري فغتهوان کفدا فارافمودا									
7	متابعه حاصيل فنديديقکن فارافلاجر د فوسه (تاديکا) سچارا بر تاهف ٢									
8	مفکرکنلکن معلومات ٢ بارو کفدا تناکافغاچر اونتوق دکونانکن ددالم بلاجر مغاچر									
9	مغکالتق، مندوروغ دان مچوکن سومبر بلاجر مغاچر د فوسه فنديديقکن اونتوق مپوکوغ تنتغ فروسيس بلاجر مغاچر									
10	سالو بکر جسام دان منجالين فکرجان ددالم مچوکن بيدغ فکرجان کعلميهن دغن يونيت ٢ دان لمباکا ٢ فنديديقکن يغ لاین									
	بيدغ فکرجان فريادي									
11	مبرينصيحه کفدا ائکوتا کرج د فوسه فنديديقکن (تاديکا)									
12	مندوروغ، مغکالتق دان مننجوق سفاي تناکافغاچر دفاقت منميهکن علمو فغتهوان									
13	مغاره دان مبري فتونجوق ددالم ميمليه ائکوتا اونتوق بکرج د فوسه فنديديقکن (تاديکا)									
14	سالو منوکر فغتهوان دان فعالمن سسام ائکوتا فغاچر د فوسه ديديقکن									
15	مبريفرتولوغن کفدا ائکوتا فغاچر د تاديکا افبيل برفلواغ									

تیشکاتن فنداقت					فرانن إمام ددالم فغوروسن فوسه فنديديقکن اسلام دمسجد (تاديكا)	نمبر
1	2	3	4	5		
					منچاري واغ كسجهتران دان مصلحه ۲ يغ لاین كفداتناكارج	16
					مبنتو، منولوغ دان مپوكوغ برباكي ككياتن سفرت ككياتن سوكن	17
					بيدغ إدارة دان كاواغن	
					مبوات سورات رسمي انتوق برهوبوغ دغن ص.چ.أمفور، ص.چ.چغواد دان يونيت كراجان يغ لاین	18
					مغاداكن برباكي سناراي، دفترباي فوسه (تاديكا)	19
					مغاداكن سناراي بنچي كاواغن تركيني	20
					مغاداكن راواتن، منجاگا، مڭكوناكن دان منچاري كمصلحتن دري حاصيل ككيان فوسه (تاديكا)	21
					منچاري مودال اونتوق مپوكوغ دان ممبنتوككياتن فوسه (تاديكا)	22
					منچاري فرألتن فلغكافن إدارة باكي فوسه (تاديكا)	23
					بيدغ ككياتن فارافلاجر	
					ككياتن سوكن ورناددالم فوسه (تاديكا)	24
					مغاداكن ككياتن كالككن كجوجوران	25
					مغاداكن ككياتن كالككن كروحانين دان أخلاق	26
					مغاداكن ككياتن فمريقسأن كصيحانن فارافلاجر	27
					منچاري مودال اونتوق ممبنتودان منولوغ فلاجريركوراغن	28
					مڭبكوئي تيشكه لاکوفلاجر دفسه (تاديكا)	29
					موجي دان ممبري هديه كفدافلاجرير راجين بلاجر دان بر أخلاق بأيك	30
					بيدغ فرهوبوغن-فراغن كفدامشاركة	
					مغاداكن فراغن كفدامشاركة تنتغ ككياتن تاديكا	31
					مپرودان مڭاجق سفاي رعيت برسام-بركابوغل دغن ككياتن مشرکه	32
					منچادي ميدياددالم مڭهوبوڭكن سسام مشرکه	33
					منجالين هوبوڭن دغن يونيت كرج كراجان دان سواستانتوق ممبري فرتولوڭن كفدا فوسه ديديقکن (تاديكا)	34
					مغاداكن ككياتن برسام دغن مشرکه اتووركانيسايي لاین	35

ภาคผนวก ฉ
แบบบันทึกการสนทนากลุ่ม

Prince of Songkhla University
Pattani Campus

ประเด็นในการจัดสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion)
เรื่อง “ภาวะผู้นำและบทบาทของอิหม่ามในการจัดการศูนย์การศึกษาอิสลาม
ประจำมัสยิด (ตาดีกา) ในจังหวัดนราธิวาส”

ภาวะผู้นำของอิหม่าม	รายการที่มีค่าเฉลี่ยต่ำ 3 อันดับสุดท้าย	แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำของอิหม่ามในการจัดการศูนย์การศึกษาอิสลามประจำมัสยิด (ตาดีกา) ในจังหวัดนราธิวาส
1. ด้านความรับผิดชอบ	(1) ปฏิบัติหน้าที่ของอิหม่ามที่ต้องมีต่อการจัดการศึกษา (2) ปรับปรุงการปฏิบัติงานให้ดีขึ้นอยู่เสมอ (3) มีความอดทนที่จะทำงานให้เสร็จแม้จะมีอุปสรรค	
2. ด้านวิสัยทัศน์กว้างไกล	(1) มีความรู้ความเข้าใจการเปลี่ยนแปลงของโลกในปัจจุบัน (2) มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ (3) มีความรู้ในวิทยาการใหม่ๆ	
3. ด้านการบริหารแบบมีส่วนร่วม	(1) เปิดโอกาสให้บุคลากรเลือกวิธีการปฏิบัติงานด้วยตนเอง (2) รับฟังความคิดเห็นของผู้ร่วมงาน/บุคลากร (3) แลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับบุคลากรเสมอ	
4. ด้านกระบวนการควบคุม	(1) กระตุ้นให้ผู้ร่วมงานปฏิบัติงานอย่างเต็มความสามารถ (2) ให้ผู้ปฏิบัติงานทำตามคำสั่ง (3) มอบหมายงานได้เหมาะกับความสามารถของบุคลากร	

บทบาทของอิหม่าม	รายการที่มีค่าเฉลี่ยต่ำ 3 อันดับสุดท้าย	แนวทางการพัฒนาบทบาทของอิหม่ามในการจัดการศูนย์การศึกษาอิสลามประจำมัสยิด (ตาดีกา) ในจังหวัดนราธิวาส
1. งานงานวิชาการ	(1) ติดตามผลการเรียนของผู้เรียนในศูนย์ฯ(ตาดีกา)เป็นระยะๆ (2) จัดอบรมด้านวิชาการให้ความรู้แก่เยาวชน (3) ร่วมเป็นผู้สอนในศูนย์ฯ(ตาดีกา)	
2. ด้านงานบุคคล	(1) ส่งเสริมและแนะนำให้ผู้สอนศึกษาหาความรู้เพิ่มเติม (2) แนะนำและให้ข้อเสนอแนะในการคัดเลือกบุคลากรเพื่อมาปฏิบัติงานในศูนย์ฯ (3) จัดหาสวัสดิการด้านการเงินและผลประโยชน์อื่นๆแก่บุคลากร	
3. ด้านความสัมพันธ์ชุมชน	(1) จัดทำหนังสือราชการเพื่อประสานงานกับ สช.และหน่วยงานอื่นๆ (2) จัดหาวัสดุ ครุภัณฑ์ และอุปกรณ์สำนักงานให้ศูนย์ฯ (ตาดีกา) (3) จัดหางบประมาณเพื่อสนับสนุนกิจการของศูนย์ฯ (ตาดีกา)	
4. ด้านงานกิจกรรมนักเรียน	(1) จัดหาทุนช่วยเหลือเด็กขาดแคลน (2) ติดตามดูแลความประพฤติของผู้เรียนในศูนย์ฯ (ตาดีกา) (3) จัดให้มีการตรวจสุขภาพของผู้เรียน	
5. ด้านงานธุรการและการเงิน	(1) ติดต่อประสานงานกับหน่วยงานภาครัฐและเอกชนเพื่อช่วยเหลือศูนย์ฯ(ตาดีกา) (2) จัดกิจกรรมร่วมกับชุมชนหรือองค์กร (3) เป็นสื่อกลางสร้างความสัมพันธ์ระหว่างชุมชนกับศูนย์ฯ(ตาดีกา)	

ภาคผนวก ข
ข้อมูลเชิงคุณภาพ

Prince of Songkhla University
Pattani Campus

ข้อมูลเชิงคุณภาพ (Focus Group)
เกี่ยวกับการพัฒนาภาวะผู้นำและบทบาทของอิหม่ามในการจัดการศูนย์การศึกษา
อิสลามประจำมัสยิด (ตาดีกา) ในจังหวัดนราธิวาส
 วันจันทร์ที่ 13 พฤษภาคม พ.ศ. 2556
 ณ ห้องประชุมสำนักงานคณะกรรมการอิสลามประจำจังหวัดนราธิวาส

ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 12 ท่าน

ที่	ชื่อ – สกุล	ตำแหน่ง
1.	นายรุสดีย์ คอหะ	กรรมการอิสลามประจำจังหวัดนราธิวาส
2.	นายบรอเฮง แวนาแว	กรรมการอิสลามประจำจังหวัดนราธิวาส
3.	นายอารีฟิน มูซอ	ประธานชมรมตาดีกาอำเภอตากใบ จังหวัดนราธิวาส
4.	นายอับดุลลาเต๊ะ มามะ	นักวิชาการศึกษา สำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดนราธิวาส
5.	นายสการิยา แวโชะ	นักวิชาการศึกษา สำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดนราธิวาส
6.	นายสุไลมาน อาแว	นักวิชาการศึกษา สำนักงานการศึกษาเอกชนอำเภอไม้แก่น
7.	นายอับดุลฮาดี เจ๊ะแต	อิหม่ามมัสยิดคูซงขยอ จังหวัดนราธิวาส
8.	นายฮาซัน เจะสนิ	อิหม่ามมัสยิดยี่งอ จังหวัดนราธิวาส
9.	นายมุฮำหมัด สันหมาน	อิหม่ามมัสยิดอัลฮูดจาอเบาะ จังหวัดนราธิวาส
10.	นายมะรอเซาะ ดาแต	บิลาลมัสยิดกาลีซา จังหวัดนราธิวาส
11.	นายอับดุลเราะห์มาน สาและ	เจ้าหน้าที่สำนักงานคณะกรรมการอิสลามจังหวัดปัตตานี
12.	นายเจอะอูมา เจะมุ	เจ้าหน้าที่สำนักงานคณะกรรมการอิสลามจังหวัดปัตตานี
13.	นายอับดุลอาซิซ เจ๊ะมามะ	รองประธานกรรมการอิสลามประจำจังหวัดนราธิวาส นักศึกษาปริญญาโท (ผู้วิจัย)

ขั้นตอนในการอภิปรายประเด็น เพื่อกำหนดแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำและบทบาทของอิหม่ามในการจัดการศูนย์การศึกษาอิสลามประจำมัสยิด (ตาดีกา) ในจังหวัดนราธิวาส ดำเนินการโดยผู้วิจัยเริ่มด้วยการเปิดเวทีการสนทนากลุ่มด้วยการอ่านซูเราะฮ์อัลฟาติฮะฮ์ จากนั้นผู้วิจัยอธิบายความเป็นมาและความสำคัญของการวิจัย วัตถุประสงค์การวิจัย ขอบเขตของการวิจัย และสรุปผลการวิจัยจากการลงพื้นที่เก็บข้อมูลจากแบบสอบถามในแต่ละด้าน หลังจากนั้นอธิบาย

ข้อมูลในแบบสนทนากลุ่มที่ผู้วิจัยแจกจ่ายให้ผู้เข้าร่วมทุกท่าน และดำเนินการขอความคิดเห็นจากผู้เข้าร่วมสนทนากลุ่มในแต่ละด้าน โดยผลการสนทนากลุ่มได้เสนอแนวทางดังนี้

1. แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำของอิหม่าม

1.1 ด้านความรับผิดชอบ ผลการวิจัยพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ย 3 อันดับสุดท้าย ได้แก่ ปฏิบัติหน้าที่ของอิหม่ามที่ต้องมีต่อการจัดการศึกษา ปรับปรุงการปฏิบัติงานให้ดีขึ้นอยู่เสมอ และมีความอดทนที่จะทำงานให้เสร็จแม้จะมีอุปสรรค ผู้เข้าร่วมสนทนากลุ่มเสนอแนะแนวทางการพัฒนา ดังนี้

- 1) อิหม่ามต้องมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับระบบการจัดการศึกษสมัยใหม่
- 2) อิหม่ามต้องวางแผนหรือจัดทำแผนระยะสั้น ระยะยาว แล้วนำมากำหนดเป็นยุทธศาสตร์เพื่อดำเนินโครงการในศูนย์ฯ (ตาดีกา)
- 3) ทั้งอิหม่ามและผู้สอนตาดีกาต้องมีความรู้ความเข้าใจซึ่งกันและกัน จึงจะทำให้การดำเนินการจัดการศึกษาในศูนย์ฯ (ตาดีกา) เป็นไปด้วยความเรียบร้อย ร่วมกันพัฒนาระบบการจัดการศึกษาภายในตาดีกา อดทนต่อปัญหาอุปสรรคต่างๆ ในการทำงาน ก็จะทำให้ผลการปฏิบัติงานมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูงขึ้น
- 4) อิหม่ามในฐานะประธานศูนย์ฯ (ตาดีกา) ต้องเรียนรู้เพิ่มเติมโดยการศึกษาดูงานจากศูนย์ฯ (ตาดีกา) อื่นๆ ที่ประสบความสำเร็จเพื่อนำมาเป็นข้อเปรียบเทียบและเป็นแนวทางในการพัฒนาตาดีกา ถ้าตาดีกาหยุดนิ่งอยู่กับที่ก็จะไม่มีการเปลี่ยนแปลงใดๆ เกิดขึ้น
- 5) ทางสำนักงานการศึกษาเอกชนควรอบรมให้ความรู้ความเข้าใจแก่อิหม่ามเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ของอิหม่ามต่อการจัดการศึกษาตาดีกา เพราะอิหม่ามอาจไม่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ของตนเองตามระเบียบว่าต้องทำอะไรบ้าง

1.2 ด้านวิสัยทัศน์กว้างไกล ผลการวิจัยพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ย 3 อันดับสุดท้าย ได้แก่ มีความรู้ความเข้าใจการเปลี่ยนแปลงของโลกในปัจจุบัน มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ และมีความรู้ในวิทยาการใหม่ๆ ผู้เข้าร่วมสนทนากลุ่มเสนอแนะแนวทางการพัฒนาดังนี้

- 1) อิหม่ามต้องมีความรู้มากกว่าบุคคลธรรมดาทั่วไป ไม่ว่าจะเป็นความรู้เกี่ยวกับภาษา วิชาการ และเทคโนโลยี เพราะการมีวิชาความรู้มากกว่าผู้อื่นนั้นเป็นองค์ประกอบหนึ่งของการเป็นผู้นำ ดังนั้นอิหม่ามจึงต้องพัฒนาตัวเองโดยการแสวงหาความรู้ใหม่ๆ อยู่เสมอ
- 2) อิหม่ามมีความเชื่อถือต่อสำนักงานคณะกรรมการอิสลามประจำจังหวัดมากที่สุด ดังนั้นทางสำนักงานฯ ควรหามาตรการในการกระตุ้นอิหม่ามให้รู้จักบทบาทหน้าที่ของตนเองมากกว่าที่เป็นอยู่

3) ปัจจุบันอิหม่ามตั้งความหวังในการพัฒนาตึกจากสำนักงานการศึกษาเอกชนมากที่สุด ทั้งในเรื่องหลักสูตรและอื่นๆ

4) ทางภาครัฐควรส่งเสริมสนับสนุนให้อิหม่ามเรียนรู้วิทยาการต่างๆสมัยใหม่

1.3 ด้านการบริหารแบบมีส่วนร่วม ผลการวิจัยพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ย 3 อันดับสุดท้าย ได้แก่ เปิดโอกาสให้บุคลากรเลือกวิธีการปฏิบัติงานด้วยตนเอง รับฟังความคิดเห็นของผู้ร่วมงาน/บุคลากร และแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับบุคลากรเสมอ ผู้เข้าร่วมสนทนากลุ่มเสนอแนะแนวทางการพัฒนา ดังนี้

1) อิหม่ามควรให้ทุกฝ่ายมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการตึก โดยเฉพาะการประชุมร่วมระหว่างอิหม่าม ผู้สอน คณะกรรมการบริหารตึก และตัวแทนผู้ปกครอง เพื่อให้ข้อคิดเห็น ข้อเสนอแนะเป็นแนวทางในการพัฒนาการจัดการศึกษาตึก

2) ทางสำนักงานการศึกษาเอกชนควรกำหนดให้มีการตรวจสอบบันทึกการประชุมของศูนย์(ตึก) เพื่อให้ทุกฝ่ายได้มีส่วนร่วมอย่างเป็นรูปธรรมมากที่สุด

3) การได้มาซึ่งตำแหน่งของการเป็นอิหม่ามในแต่ละที่ไม่เหมือนกัน ซึ่งทุกคนที่มาดำรงตำแหน่งเป็นอิหม่ามเป็นประธานศูนย์(ตึก)ตามระเบียบตึกโดยอัตโนมัติ ดังนั้นทางสำนักงานคณะกรรมการอิสลามประจำจังหวัดควรจัดทำยุทธศาสตร์หรือหลักสูตรการพัฒนาศักยภาพอิหม่ามให้รู้จักบทบาทหน้าที่ของตน โดยเฉพาะในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการเป็นผู้บริหารจัดการศูนย์ตึก

4) สำนักงานการศึกษาเอกชนกับสำนักงานคณะกรรมการอิสลามประจำจังหวัดควรมีบทบาทและทำงานร่วมกันในการพัฒนาศักยภาพอิหม่ามในการบริหารจัดการตึก

1.4 ด้านกระบวนการควบคุม ผลการวิจัยพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ย 3 อันดับสุดท้าย ได้แก่ กระตุ้นให้ผู้ร่วมงานปฏิบัติงานอย่างเต็มความสามารถ ให้ผู้ปฏิบัติงานทำตามคำสั่ง และมอบหมายงานได้เหมาะสมกับความสามารถของบุคลากร ผู้เข้าร่วมสนทนากลุ่มเสนอแนะแนวทางการพัฒนา ดังนี้

1) ทางภาครัฐควรกำหนดให้ชัดเจนว่าอิหม่ามอยู่ในสังกัดหน่วยงานใดหรือให้มีกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับอิหม่ามมาจากที่เดียวในลักษณะการบูรณาการ เพราะปัจจุบันมีระเบียบกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับอิหม่ามทั้งในส่วนของกระทรวงมหาดไทย กระทรวงวัฒนธรรม และกระทรวงศึกษาธิการ ทำให้อิหม่ามสับสนในบทบาทหน้าที่ของตน

2) เพื่อตอบคำถามจากหลายๆฝ่ายที่ทวงถามว่า “ทำไมปัจจุบันตึกพัฒนาการยังไม่รุดหน้า ไม่มีการเปลี่ยนแปลง ทั้งๆที่ภาครัฐได้ส่งเสริมสนับสนุนด้านต่างๆ” อันดับแรกหน่วยงานทั้งภาครัฐและสำนักงานคณะกรรมการอิสลามประจำจังหวัดต้องพยายามเปิดวิสัยทัศน์

การบริหารจัดการศึกษาตาดีกาให้แก่อิหม่าม เมื่ออิหม่ามมีความรู้ความเข้าใจจะได้นำไปขยายความให้ผู้สอนตาดีการับทราบและวางแผนการพัฒนาตาดีการ่วมกัน

3) หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรจัดอบรม สัมมนากลุ่มย่อยแก่อิหม่ามเพื่อให้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการนิเทศบุคลากรในสังกัด

4) ทางศูนย์ตาดีกาแต่ละตำบลควรจัดตั้งทีมนิเทศซึ่งประกอบด้วยตัวแทนอิหม่ามหรือผู้สอนในแต่ละศูนย์ มาช่วยกันนิเทศการบริหารจัดการและการจัดการเรียนการสอน แล้วนำมากำหนดเป็นแนวทางการพัฒนาตาดีการ่วมกันในระดับตำบล

2. แนวทางการพัฒนาบทบาทของอิหม่าม

2.1 ด้านงานวิชาการ ผลการวิจัยพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ย 3 อันดับสุดท้าย ได้แก่ ติดตามผลการเรียนของผู้เรียนในศูนย์ฯ (ตาดีกา) เป็นระยะๆ จัดอบรมด้านวิชาการให้ความรู้แก่เยาวชน และร่วมเป็นผู้สอนในศูนย์ฯ (ตาดีกา) ผู้เข้าร่วมสนทนากลุ่มเสนอแนะแนวทางการพัฒนา ดังนี้

1) ทางสำนักงานการศึกษาเอกชนควรจัดทำคู่มือหรือแบบติดตามผลการเรียนของผู้เรียนในศูนย์ฯ (ตาดีกา) แก่อิหม่าม และให้มีการรายงานผลมายังสำนักงาน

2) หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรจัดอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ของอิหม่ามที่ต้องมีต่อการจัดการศึกษาในชุมชน

2.2 ด้านงานบุคคล ผลการวิจัยพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ย 3 อันดับสุดท้าย ได้แก่ ส่งเสริมและแนะนำให้ผู้สอนศึกษาหาความรู้เพิ่มเติม แนะนำและให้ข้อเสนอแนะในการคัดเลือกบุคลากรเพื่อมาปฏิบัติงานในศูนย์ฯ และจัดหาสวัสดิการด้านการเงินและผลประโยชน์อื่นๆแก่บุคลากร ผู้เข้าร่วมสนทนากลุ่มเสนอแนะแนวทางการพัฒนา ดังนี้

1) หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรเชิญตัวแทนอิหม่ามมาร่วมกันกำหนดแนวทางการคัดเลือกผู้สอนเพื่อมาปฏิบัติหน้าที่ให้เป็นมาตรฐานกลางเดียวกัน

2) การจัดหาสวัสดิการแก่บุคลากรขึ้นอยู่กับศักยภาพและความสามารถของอิหม่ามแต่ละแห่ง ดังนั้นอิหม่ามจึงควรใส่ใจดูแลโดยการหาแหล่งทุนเพื่อมาจัดสรรเป็นสวัสดิการแก่ผู้สอน

3) ทางสำนักงานการศึกษาเอกชนควรจัดทำหลักสูตรรายวิชา หรือหลักสูตรเร่งรัดในการพัฒนาศักยภาพอิหม่ามด้านการบริหารจัดการตาดีกา

2.3 ด้านความสัมพันธ์ชุมชน ผลการวิจัยพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ย 3 อันดับสุดท้าย ได้แก่ จัดทำหนังสือราชการเพื่อประสานงานกับ สข.และหน่วยงานอื่นๆ จัดหาวัสดุ ครุภัณฑ์ และอุปกรณ์สำนักงานให้ศูนย์ฯ (ตาดีกา) และจัดหางบประมาณเพื่อสนับสนุนกิจการของศูนย์ฯ (ตาดีกา) ผู้เข้าร่วมสนทนากลุ่มเสนอแนะแนวทางการพัฒนา ดังนี้

1) อิหม่ามต้องปลูกฝังและสร้างความเข้าใจแก่ชุมชนถึงความสำคัญของการศึกษา เพราะถ้าทุกคนทุกฝ่ายเห็นความสำคัญของการศึกษา การจัดการศึกษาในชุมชนก็จะมีชีวิตชีวาและมีพัฒนาการไปในทิศทางที่ดี

2) การจัดหาครุภัณฑ์ วัสดุอุปกรณ์ให้ตาดีกา อิหม่ามในฐานะเป็นคณะกรรมการหมู่บ้านโดยตำแหน่งต้องให้ข้อเสนอแนะแก่คณะกรรมการหมู่บ้านในเรื่องต่างๆที่เกี่ยวข้องกับตาดีกาเพื่อผลประโยชน์ของตาดีกา โดยเฉพาะในเรื่องการจัดสรรงบประมาณเพื่อปรับปรุงพัฒนาตาดีกา

3) อิหม่ามควรสร้างสัมพันธภาพกับองค์กรต่างๆในชุมชนเพื่อขอความช่วยเหลือในการสนับสนุนการจัดการเรียนการสอนตาดีกา และต้องพยายามหาทางอื่นๆที่นอกเหนือจากการขอความช่วยเหลือจากคนอื่นด้วย

4) ฝากให้สำนักงานคณะกรรมการอิสลามประจำจังหวัดและสำนักงานการศึกษาเอกชนถึงหน่วยงานเบื้องบน หากจะให้งบประมาณสนับสนุนตาดีกาควรจัดสรรงบประมาณให้ตาดีกาโดยตรง

2.4 ด้านงานกิจกรรมนักเรียน ผลการวิจัยพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ย 3 อันดับสุดท้าย ได้แก่ จัดหาทุนช่วยเหลือเด็กขาดแคลน ติดตามดูแลความประพฤติของผู้เรียนในศูนย์ฯ (ตาดีกา) และจัดให้มีการตรวจสอบสุขภาพของผู้เรียน ผู้เข้าร่วมสนทนากลุ่มเสนอแนะแนวทางการพัฒนา ดังนี้

1) อิหม่ามควรวางแผนร่วมกับครูผู้สอนเพื่อจัดทำแบบติดตามพฤติกรรมของผู้เรียน เช่น แบบบันทึกการละหมาด และอื่นๆ

2) อิหม่ามควรศึกษาแนวทางการจัดหาทุนให้ผู้เรียนจากตาดีกาแห่งอื่นๆ ซึ่งมีแนวทางหนึ่งที่บางหมู่บ้านเขาทำสำเร็จ โดยการขอต้นยางจากชาวบ้านครอบครัวละ 1 ต้น แล้วให้เจ้าของกรีดยางแล้วนำเงินนาส่วนดังกล่าวมารวมกันเก็บไว้เป็นทุนการศึกษาแก่ผู้เรียน ที่สำคัญในเรื่องนี้คืออิหม่ามต้องมีวิสัยทัศน์

3) ประสานกับสถานศึกษาอื่นๆที่สามารถจัดหาทุนรองรับผู้เรียนที่จะไปศึกษาต่อในสถานศึกษาในระดับที่สูงขึ้นต่อไป

4) อิหม่ามควรประสานกับสำนักงานส่งเสริมสุขภาพตำบลเพื่อให้มีตรวจสุขภาพผู้เรียนในตาดีกา

2.5 ด้านงานธุรการและการเงิน ผลการวิจัยพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ย 3 อันดับสุดท้าย ได้แก่ ติดต่อประสานงานกับหน่วยงานภาครัฐและเอกชนเพื่อช่วยเหลือศูนย์ฯ (ตาดีกา) จัดกิจกรรมร่วมกับชุมชนหรือองค์กร และเป็นสื่อกลางสร้างความสัมพันธ์ระหว่างชุมชนกับศูนย์ฯ (ตาดีกา) ผู้เข้าร่วมสนทนากลุ่มเสนอแนะแนวทางการพัฒนา ดังนี้

1) สำนักงานการศึกษาเอกชนควรจัดโครงการอบรมการบริหารจัดการตาดีกา โดยเฉพาะเน้นความรู้ความเข้าใจที่สามารถนำไปปฏิบัติเกี่ยวกับงานธุรการและงานสารบรรณ

2) สำนักงานการศึกษาเอกชนควรเอาตาดีกาที่ประสบผลสำเร็จในการบริหารจัดการมานำร่องเพื่อเป็นแบบอย่างแก่ตาดีกาอื่นๆ อาจจัดทำเป็นตาดีกาด้นแบบด้านการบริหารจัดการ ตำบลละแห่งหรืออำเภอละแห่ง

หลังจากเสร็จสิ้นการนำเสนอแนวทางการพัฒนา ผู้วิจัยสรุปประเด็นสำคัญที่ผู้เข้าร่วมสนทนากลุ่มได้เสนอแนะตามประเด็นหัวข้อในแต่ละด้าน จากนั้นให้ผู้เข้าร่วมได้แสดงความคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่นๆ และปิดการประชุมสนทนากลุ่ม

Prince of Songkla University
Pattani Campus